

а й тим, що до Шевченка не мав він рівного собі серед укр. письменників по тій експресії виразів, якими малював тяжке становище кріпаків і збиткування над ними панства. *В. Д.*

М. Грушевський — Юбілей Миколи Гоголя (ЛНВістник 1909, III, ст. 606—610). Невеличка, але цінна стаття. Автор не викидає Гоголя з історії нашого громадянства. Гоголь цілком належав до покоління „українофілів“ свого часу і має своє місце в історії нашого національного руху. *В. Д.*

С. Просвітянин — Гоголівські свята і українська пісня. (Україн. Хата 1909, ч. 1, ст. 30—30). З приводу відкриття пам'ятника Гоголя в Москві автор наводить погляди Гоголя, Л. Жемчужникова, Глінки, Серова, Л. Толстого на укр. пісню, говорить про пісню по школах на Україні (нікчемні московські) і кладе на обов'язок рос. суспільності подбати, або школа на Україні не нищила укр. пісні. *В. Д.*

М. — Т. Шевченко (з нагоди 48-их роковин його смерти) (Україн. Хата 1909, ч. 1, ст. 3—5). В коротенькій замітці автор вказує на організуюче і виховуюче значіння кобзаря Шевченка. *В. Д.*

М. Грушевський — В сорок восьмі роковини Шевченка. (ЛНВістник 1909, IV, ст. 3—6). Коротенька стаття — промова. Автор бачить вагу поезії кобзаря в тому, що розкрила вона очі приспаному українству і розведнані часті України звела в одну національну сімю. *В. Д.*

Др. В. Щурат. — Шевченків „Іван Підкова“ (Учитель, 1909, ч. 5—6, ст. 66—68, ч. 7, ст. 98—103).

Автор, розглянувши коментарі Огоновського, Доманицького і Романчука, вказує, що історичність героя поеми не підлягає найменшому сумнівови. Розглянувши саму поему, доводить, що Шевченко малює в ній картину дисциплінованої козацької громади, неначе пояснюючи, на чім полягала умілість козацького пановання. Піднісши її високий артизм, автор констатує, що „поема дала те, що мала дати“, що вона скінчена, зауважуючи, що „поза заголовком в цілій поемі ані сліду якого небудь зв'язку поетичної фікції з Іваном Підковою“. *В. Д.*

М. Сріблянський — Трагічна постать пам'яті П. Куліша (Україн. Хата, ч. 3—4, ст. 140—147).

Автор високо цінить діяльність Куліша, налягаючи в своїй статі на працю для народу, яку робив ціле життя і якою жив видатний наш письменник. На жаль автор не пояснив нам ніби збочень, тої ніби вradi, яких допустився Куліш востаннім періоді своєї діяльності. Високо ці-